

2657.

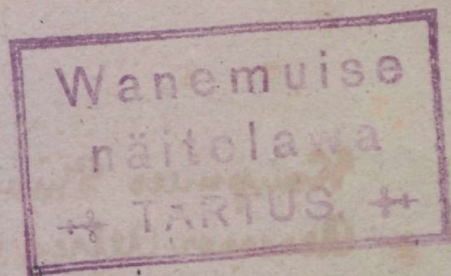
5999

Esimeses plassis.

Wanemuise
näitelawa
+ TARTUS. +

M/M 1905

Esimeses klassis.

Talupojajant ühes waatuses.

Ludwig Thoma.

Tõlkimud: K. A. Hindrey.

Wanemuise näitelawa.
Juli 1913.

2.

Tegebased:

Kaupmees Stürve Kauruppinist

Assessor Alfred v Kleewitz } meer abielupaar
Sotte v Kleewitz } Põhja Saksamaalt

v Scheibler, kuninglik Baieri ministerial-
nõunik

Sylvester Grottmair, taluperemees.

Josef Filser, taluperemees ja rahvaadik.

Marie Filser, tema naene.

Konductor.

Rongjuht.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

49814

1. etendus

Wagunis istuvad awatud akna juures üksteise wastu von Kleewitz ja tema naene. Kleewitzi kõrwal istub Stürze, proua von Kleewitzi kõrwal istub von Scheibler. Kleewitz ja naene waatawad üksteisele wahetpidamata ihaldawate pilkudega otsa; kui nad arwawad, et neid tähele ei panda, teewad nad hülled terawaks ja suudlewad ohku; kord astub mees, kord naene teisele jala pääle. Von Scheibler loeb tähelepanelikult ajalehte. Stürze koputab kannatamata jalaga põrandale, tõmbab saageclasti kella taskust ja matsutab nerwilikult sünga.]

Stürze [jälle nõi waadates] Neli 50 minutit kell seitse peame Münchenis olema. See näw nimetab ennast kiirrongiks! [Wäike waheaeg] Ühe tunni jooksul on rong wäemalt kuus korda peatunud; iga koeraputka juures on neil siin jaan, ja kui mõni kortsputka kõrwal seisab, siis on see raudteesõlm. [Wäike waheaeg] Kui ma Kölnist Berlini

sõidan, ei peata ma terwel joonel kumt korda, ja
 kus mitte sadatuhat elaniku ei ole, sääl ei
 ole üleüldre kurrongi jaama. [Sõmbab jälle
nuri wälja.] See on onneti liikumine! Ja?
 Mis? Ma tahan õige kurrivaamatust järele waa-
 data. [Sõnrib püsti ja testab wõrgust wäikse
reisitasku, mille ta awab. Ta wõtab suure kurriva-
maatuse wälja ja lehitseb newilikult. See-
jumes pöörab ta Kleewitzile selja ja waatab
publikumi poole.]

Kleewitz [naese poole, õige ihaldades] So!

Pr. v. Kleewitz [igatsewalt] Suwikane!

v. Kleewitz Sina!

Pr. v. Kleewitz Armsam! [Nad suudlewad.]

Stüve [on kurrivaamatuse awanud.] München - -

sada nelikümmeend kahexsa. [Kleewitz'i poole.]

Pardong! Kas teie ehk teate, mis wiimase jaama
 nimi oli?

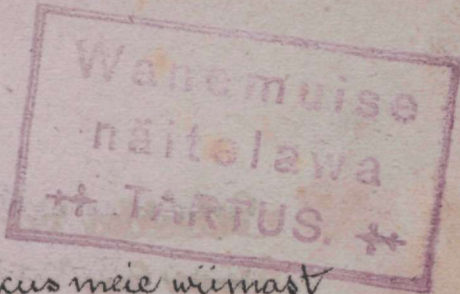
v. Kleewitz Ei!

Stüve Muudugi mitte! [Scheibleri poole.] Par-

dong! Kas teie teate?

[von Scheibler waatab temale üle ajalehe kusi-

walt otsa]

Stüve Mis selle kohta nimi on, kus meie wiimast korda peatasime?

von Scheibler. Unterdingharting.

Stüve Unter . . . ?

von Scheibler [heirab ajalehe jälle näo ees] Dingharting.

Stüve See on juba nagu Hiina keeli. Unterdingharting. [Paamatus lugedes] kell 4, 38

[waatab uuri pääle] Siis wäherwalt kümme minutit hiljaksjäämist! On see küll wedelamine! Kuulmata! [Wiskab kursivaamatu wiha eelt taskusse, paneb selle kinni, tõuseb üles ja paneb tasku jälle wärku.]

— Kleewitz [täwitab seiskorda nagu ennegi] So!

Dr. von Kleewitz [igatsedes] Arnsam!

Stüve [istub jälle] Ma tahan õige kord tublisti kára tēsta. [Scheiblerile] Kas teie minu kaebtusile, alla kirjutate?

von Scheibler. Mis augusele kaebtuseli?

Stüve. Selle huiskamise wartsu, et see siin kiirrong pidawat olema.

v. Scheibler. See on korraline kiirrong.

Stüve. See? [Scheibler kehitab olasid] Koh, selles lähewad waated küll lahku. Meil Preisimaal on teised kiirrongid.

v. Scheibler. Kivi peatatakse, siis nõuab seda igatahes küll tarwidus.

Stüve. Ehk on rutuline edasisaamine ka tarwidus? Eks ole?

Scheibler. On lihtsalt kiirrongisid, kes peatawad.

Stüve. Kiirrongisid Baiernmaal ju ei olegi. Kolm kümmeend kilomeetrit tunnis on siin juba expressrong.

v. Scheibler. Me sõidame Münchenist Nürnbergi kiire tunniga.

Stüve [wahule] Ei! Meie sõidame Berlinist Zosseni kakssada kilomeetrit tunnis, Berlinist Hamburgi sada kakskümmeend kilomeetrit, me sõidame Kölnist Berliini seitsenkümmeend viis kilomeetrit. See on kiirus? Ja?

[Scheibler kehitab olasid ja loeb jälle ajalehte.

Stüve wõtab oma taskust kindipliiaatsi ja seadib teda korda, wõtab taskuraamatu

ja tahab kirjutama hakata, kui ära
 rong vilistab ja peatab. Kuuldakse rongi-
 juhi häält! Mittadingsharting! Mitta... ding
...harting.

Stüve [püsti karates] Mis? Luba jälle peatus?
 Ei, see käib juba kõigest üle! [Kleewitzile] Par-
 dang! [Sõnnab akna juurde ja karjub wälja]
 Kuulge, see on sigadus! See on häbematus!
 [Wäga nõwa häalega] Konduktor! Konduk-
tor!

2. etendus

Konduktor [wäljast] Mis siis on? [Sõna pää
tuleb aknal nähtawale]

Stüve Ma tahan teada, miks rong siin peatab.
Konduktor Mida?

Stüve [õige terawalt] Miks rong peatab?

Konduktor Ja, selle pärast, et ta peatab. [Ära]

Stüve [aknast hinded] Kas ma woin wastust
 saada? Ja? [Kuuldakse pümanõunde lõinat]

Üks härg ammutab. Wasikad möögiwad]

Stüve [tagasi poole Scheiblerile] Olge häa, tulge
 tunnistajaks! Nad wõtawad siin püma päale. Ja

ühe hõrja wõtawad nad pääle. [Wihaselt wälja
karjudes.] Sigadus!

v. Scheibler [on ülestõusnud, wabandab ennast
pr. v. Kleewitzi ees ja waatab ka wälja.] Tõepoolest.

Nad wõtawad loomi pääle. [Isutub ülesti.]

Stürz [tagaripooli.] Noh, kuulge! Ega seda ome-
ti enesele pakkuda ei lasta. [Mõingab wälja.]

Konduktor!

Konduktor [tuleb aknas nähtawale.] Mida?

Stürz [igat silpi toonitades.] Ma juhin teie
tähelepanemist selle pääle, et ma teie raottee-
ministritele kirjutan.

Konduktor. Kas teil postmarki waja on?

[Härg ammutab.]

Stürz. Sa homme seisab see ajalehes. Selle eest
ma teile wastutan.

Konduktor. Ma usun seda niisamutiigi
v. Scheibler. Kuulge, siin ei ole midagi nalja-
tada! Meie ei taha mitte siia istuma jääda!

Konduktor. Aga noh, kui härg mitte rongi
pääle ei lähe!

v. Scheibler. See on teie asi; meie tahame sõita.

1.
Stüve ütlege uneti härjale, et see kiivrong on.

Palun ütlege talle seda minu poolt.

Kondukter Kas ta teid tunneb?

v. Scheibler [terawalt] Ma palun mitte nalja teha.

Stüve. Kus on rongijuh? [Möirgab üle kondukteri wälja.] Rongijuh!

[Härg möirgab. Rongijuh ilmub akna juures.]

3. etendus.

Rongijuh. Jah! Jah! Mis siis on?

Stüve. Kuulge, me peatame siin juba vähemalt neli minutit.

Rongijuh. No jah!

Stüve. Ma juhin teie tähelepanemist selle peäle, et kui ma Frankfurti rongile enam ei jõua, et siis riik mulle kahjutasu maksab.

Rongijuh. Arge endid uneti erutage! Rong lähes juba warsti.

Stüve. Ma nõuan kõik wälja, wimmse krassini, seda ma teile ütlen!

v. Scheibler [rongijuhile] Mina olen ministri-
aminõunik von Scheibler. Ma pean teile üt-

lena, et ma sellest niivõitamisest är ei saa.

[Konduktor ära]

Rongijuht [saluterib] "Wabandage, härra ministri-
uminoõumnik, aga see härg juht on väga
kangekaelne.

v. Scheibler. Waadake, et me nüüd edasi
saame.

Rongijuht Teie känu pääle, härra ministri-
uminoõumnik. [ära]

Scheibler [koob jälle]

Stüre [tõmbab kella] Ma ei saa Frankfurti
rongi pääle. Frankfurti rong sõidab mul
nina alt ära. [Ta toob oma tasku võrgust ja
otsib kursiraamatut.]

v. Kleewitz [naesele] Lo!

Pr. v. Kleewitz. Juwikene!

[Härg märgab kõvasti]

v. Kleewitz. Kallim!

Pr. v. Kleewitz. Armsam!

[Härg märgab väga kõvasti]

Stüre [kursiraamatut lugedes, väga nerwili-
kult] Kell 7, 31 Frankfurti; pileti wõtta, tele-

gramm saata! Kell 7, 31! Kui ma rongi kätte ei saa, on tellimine mõkas!

[Wäljast kuulduv kõwa kára: Hei, tõuka tagant, hei! Anna talle piitsaga! Hei!

Stime [tervab akna juurde, mäirgab.] Konduktor!

[Konduktor tuleb akna juurde.]

Stime. Kas teil rongis veel tōpraid küllalt ei ole?

Konduktor. Ah! Küllat!

Stime. Ma ütlen teile, teie saate midagi näha. Pange tähele, mis teie näha saate! Se tunnete mind halvasti! See on ju sealant!

[Rongijuht ilmub konduktori kõrvalle]

Rongijuht. Noh, noh, palun ennast mitte nii crutada!

v. Scheibler. Aga see härra ei taha ometi teisest rongist maha jääda.

Rongijuht. Küll rong eotab.

Stime. Kuis kurat ta eotab!

Rongijuht. Meil Baieris eotab ega rong.

[Wäljas karjutakse: Hei! Sirse saime saadana, sirse, risse.]

Rongijuht. Noh angi käes! [Stüvele] Mis te's tahade? [Scheibleri poole viisakalt] Ma tahaksin ampaklikult teatada, et see häärg joht müüd juba sees on ja...

Stüve. Siis hakake ometi kuradi nimel nõud soetma!

Rongijuht [vaatab talle noomivalt otsa] ja et müüd enam taxisturi ei ole, sest et me võime müüd rongi jälle mineme saata, nõnda et ta müüd otsekohe mineme saab.

r. Scheibler [nannatamata] Hää küll.

Rongijuht Ma tahtsin asja kohta seda ütelda, et säs kaebtuses põhjust ei ole, vaid et meie häärga valitsuse täadaõndmise järgi...

Stüve [karjub] Saitke!

Rongijuht. pääle peame wõtma. Ma tahtsin seda ütelda. [Kaob aknalt. Seda kuuldasse hüüdwat.] Wälmis!

[Rong wilistab, konduktor wilistab, rong hakkab liikuma]

Stüve. Ei! Põepuolest! Me sõidame. [Scheibleri poole] Subage, et ma ennast esitelen.

Friedrich Wilhelm Stürz, Wennaste Klausingi
ari asemise Neuruppinist

[Scheibler näkutab, on aga tagasihoidline]

Stürz. Ma sain endisest kõnest aru, et härra mi-
nisteriuminõuunis... eks ole?

Scheibler. Ja, ja. [Vaatab jälle ajalehte]

Stürz. Ma ei tahaks mitte kuidagi väisi, et
härra ministeriuminõuunis - eks ole - mulle
mü tähendust pahaks paneks, mis ma enese
Pöacieri raadteeolude üle... eks ole?

v. Scheibler [nagu üleval] Ja - ja.

Stürz. Ma pean homme ühe Frankfurtiäriaga
kauba maha tegema. Kui ma tulen, saan ma
tellimise, kui ma ei tule, saab tellimise keegi
teine. Ma saan aga aru et valitsus wünnati sel-
les süüdi ei ole, kui süü üks härg rüngi päale
wõetakse, aga ma oleksin kõige parema mee-
lega terve härga kinni maksnud, kui ma
ainult Frankfurti rüngi kätte saan.

[Scheibler paneb pincenez nina päale ja waa-
tab Stürzele üle klaaside otsa]

Stürz [wäga ruttu] Mul on wäga armas ühe

walitsuse härraga kõnelda. Me otsime tutvust
 iseäranis Baieri walitsusega, sellepärast et
 meie ka kunstsõnnikut valmistame. Me
 tahame kätte saada, et meid just walitsus soo-
 witaks, et inimesed oma enese ametnikkudele
 kuulaksid, teie peaksite ja peate kunstsõnni-
 kut wõtma Klausingi wenna käest New-
 yppinist. Meie äri on teile ehk tuttav; keemia-
 wabrikud wärwainete, kõige muu ja kunstsõn-
 niku jaoks. Me töötame quarsot superphospha-
 digal läbi ja saame kõige määratumaid
 tagajärgeid. Tõmmes tel, kes praegu veel leh-
 masõnnikuga töötavad, ei ole ju ajawai-
 must aimugi! Ma ütlen alati, kui õigus meie
 keiseril oma tuttawa sõnaga on: Täie au-
 ruga edasi! Mis aitab mulle õige wana aja-
 lugu ja hargumine wõi pieteet, wõi tra-
 ditsion, wõi kuidas seda tahelacre hinnata?
 Ma ei taha lihtsalt enam lemmasõnnikut,
 ma tahan kunstsõnnikut! Eks ole? Kas mul
 ei ole õigus?

v. Scheibler [teda ikka suurema inimestusega

waadeldes. Ja - ja!

Sture. Waadake, see rõõmustab mind, et teie seda ütlete, härra ministeri minnõnnik, eks ole? Aga just siinmaal heiab walitsus ikka alles kae kunstõnniku kohal, selle asemel, et inimesi lihtsalt sundida, meesda ajawaimule järele andma. Arge pange mulle mu tühendust mitte pahaks, aga inimesed on siin ikka ^{alles} valuke ajawised. Kui ma siin nii mõne külawanemale raagin, siis wõib misugune mees mulle ütelda: ja, mu isa ja wanaisa on lehmasonnikuga üles kaswanud ja mis peaw minna siis muutust ette wõtma? Ja, sa armas Jumal! Wiekümne aasta ^{est} ei olnud nii mõndagi olemas. Wiekümne aasta eest ei olnud meil veel arumaid ja laewastikku ja õhulõewa ja seda määratud seisukohta, mis meil nüüd praegu lihtsalt on. See ongi nimelt ajawaim! See on nimelt edu! See on nimelt kunstõnnik! Eks ole? Aga see on siis ka walitsuse ülesanne, inimestele selgema teinud, et nad wõrd lehmasonnikust wälja peawad saama, ja et see siin ei sünni...

see on taguline, reaktiivne. Uelge ometi
ise, härra ministerrinnois.

v. Scheibler Ja ja

Stüve. Waadake, meie äri on enesile lipuvir-
jaks walinud: kaduqu laudasõnnik! See
on kuldsede tähtedega wemmaste Klausingi raa-
matutesse kirjutatud, see on lahingu hüü, mil-
lega meie wõidame wõi kaome. Meie olenie
meaja lapsed ja ma ütlen, see aeg saab
meid abati oma koha pääl leidma ja kui
terwe ilm ütleb: lemmasõnnik! Meie ütle-
me: kuns tõnnik. See on meie lahingu hüü.
Ja muudugi! Kui teie lubate, annan ma
teile kord hinnakirja.

v. Scheibler [wisaxalt tagasitõrjudes] Ma tänan-
täesti.

Stüve. Härra ministerrinnois. Te peate
hinnakirja nägema. Te saate inestoma
nende määratute kiituste üle, mis meie
aastate jooksul oleme saanud ja sisenaa
ja wäljamaa kõige suuremate asjatundjate
tunnistuste üle ja teie ühete, ja, kui see nii on,

siis ei saa ma aru, kuidas minu oma valitsus
 kunstõnniku vastu nii jahedaks võib jääda.
 Ma näitan teile kord hinnakirja. [Scheibler juusti
teeb meesti oma tasku võrgust välja ja võtab
säält hinnakirja välja.]

— Kleewitz [seisukorda tarvitades] So!

Pr v Kleewitz Fred!

— v Kleewitz Kallim!

Pr v Kleewitz Ammsam!

— v Kleewitz Kallikene!

[Scheibler on seni jälle ajalike lugemid, Stüwe
kumardab tema poole alla ja näitab hinna-
kirja.]

Stüwe Waadake! See tõedasti kaswanud taim
 siin kaanepildi peäl on kunstise, wäetuse
 saadus, see kängu jäänud taim aga, mida
 siin näete, on laudasõnnikust wõrsunud.
 Kunstnik tahtis siin wahet silmapaista
 lasta, eks ole?

[Scheibler wäatab kerra sinna ja nokutab.]

Stüwe [wel agaramalt.] Siin näete wemmaste
 Klausingi äri lipukirja salmis: Salgi wõnnu-

da, jõudsasti kanguta, jumalaid kutsuge
 parvuma kätt. On jõute salm. Ja pare-
 mat kätt lahinguhind: Kaduqu lauda-
 sõnnik! Ja nüüd tulevad esimesed kaks-
 kümme kolm lehekülge, muid midagi
 kui ainult kütused tegelikkude põllu-
 meeste poolt, seltside, valitsejate, riitli-
 mäis ja omakikude, krahvide ja paru-
 nite poolt.

[Rong peatab äkilise tõusuga.]

v. Kleewitz [vaatab arnast wälja] Mis on?

Me peatame keset raudteeliini

P. v. Kleewitz [uisama] Sumala pärast, mis
 siis on?

Stüve [üles tõustes] Mis sääl lahiti on? [Wäl-
 ja kuuldaure kaudunkteri ja rongijuhhi häält.
 Häärg! Häärg!]

v. Scheibler [on püsti tõusnud] Mis nad sääl
 hünawad?

Stüve Ma kuulen juba jälle midagi ühest
 härgjast.

v. Scheibler Hei, rongijuhht!

Rongijuhht [ilmub arna juures] Mis härrased
seewivad?

v. Scheibler Kas midagi on juhtunud?

Pr. v. Kleewitz, Saewane jumal.

Rongijuhht Si, ei! Härrased wõiwad päris rahu-
likud olla. Õnnetus on juba mööda.

v. Scheibler. Missugune õnnetus? Siis rääkige
õnneti!

Rongijuhht Ja, härg oleks peasigu maha
karanud!

Stüve Noh, seda pean ma ütlemä!

Rongijuhht Uks oli joht lahti löinud. Härg
hoiab joht pää wälja. . . . noh? Ja kes müüd
täada wäib, mis misugusele tõprale kõis
meelde wäib tulla, aga enneks oli wedurijuhht
justament joht raasike maastikku waa-
delnud, ja näeb hargga wälja wahtawat. Ja
muidugi tõmbab ta nüüd koha tornasi,
sest et ta joht arwab, et mingit ettewaata-
matust selle hargga peolt ei juhtuks. Tõmbab
joht tornasi.

v. Scheibler. Ja sellepärast peatame siin lausa

nurmede pääl?

Rongijuhht. Jah mindugi! Mis teab niisugu-
ne toleras hädastust?

v. Scheibler. Kutsuge wedurijuhhti.

Stive. Aga siis ei saa mere ju edasi!

v. Scheibler. Ah soo. [Rongijuhile] Noh, te saate
pärast minnet kuulma.

Rongijuhht. Ku härra ministeriminõis-
nik sooviva, siis teev ma wedurijuhhi.

v. Scheibler. Ma leian juba Münchenis väin-
lust

Konduktor [ilmutub akna juurde rongijuhhi
kõrwale] Härra rongijuhht, härry juob juba
jälle päris rahulikult. [Ära]

Rongijuhht. Noh waadake. Noh siis sõidame
jälle [von Scheibleri poole] Ma tahaksin ai-
mult härra kohta nõnda palga ütelda, et ette-
kirjutus joht nõnda kõlab, et.

Stive. Argo ometi nii pisalt kõnelge, minene!

Rongijuhht. nõnda et kui mõni õnnetus ah-
wardab wõi tähele pandakse, sel juhutumisel et

v. Scheibler. Minge ometi kord!

Pöngyakt. Lah! [Ära]

[Kuidakse wäljas karjunist. Walmis! Kon-
dakter wilistab; rong wilistab ja hakkab
säitma.] Sture. Noh Jumala abiga so-

r Kleewitz. So! Kas sa chmatasid?

Pr r. Kleewitz. Ja, tuksene.

r Kleewitz. Kas sul walu on?

Pr r. Kleewitz. Ei, kallikene. Aga newilix, tead
sa.

Sture. Noh, ma pean ütleva, misugune asi on
wastix. Seks ei ole waja pulmarisil olla. Ka
päris normalset inimest wõib see newilixiks
teha. [r Scheibleri poole] Ma ei saa kuidagi
wisi aru, kuidas see üleüldse wõimalik
on. Ma tunnen ometi jumala cest terwet Eu-
ropat, aga misugust asja nagu Baieris.

[Kehitab olasid.]

r Scheibler. Se wõite mind uskuda, et need
erandid on - pääle selle [Kleewitzi poole]
tahan ma selle cest hoalitseda, et misu-
guseid asju enam ette ei tule.

[Sture. Hevva ministeriumi nõuwrük, ütlege

õige, kas teie õige ründinud bairlane olete?

v. Scheibler. Ma olen alamfranklane.

Stüve. Siis mitte oit maanurgast?

v. Scheibler. Ei, mispärast?

Stüve. Ma leiain et rahwas siin wäga algu-
pärane on! Nii lapselik! Ma ütlen alati
omna pere mehele, neil ei ole ju ainuigi kahe-
kümnenlast aastasajast, mitte kaheksa-
teistkümnenlastgi. Ei wei uskuda, mis in-
mesed need on.

v. Scheibler. No no!

Stüve. Mulle on jutustatud, et siin igauks julga
paari kuuse lapsena olut joob ja rõigast
söüb [naerab püssilt] ha... hm... ha... ha... on
ju wäga waljakas, aga ma palun teid, kust
nad siis wa müistuse wäiwad saada. ha
hm... ha... ha... ha... ei, ei!

v. Scheibler. Siis ei ole teie küll mitte täiesti tõtt
kümbud.

Stüve. Aga ma palun teid, härra ministri ümi-
neminik, ma ei mõtle seda muudugi teada
mitte haawawas mõttes, ja ma olen ju esi-

mene, kes täiesti tunnistas, et Baieris väga tubli
inimesi on ja kunstnikena ja teadlasi, aga
ma arvan, mis siinpool talupojanna elab,
ei, neid tunnen ma oma ära nägemise järel
ja ma pean ütleva, misugust naivust ja
lapselikust ei ole oma eluilmasgi näinud.
ha. hm. ha. ha. ei, neid tunnen ma küll
väga selgesti!

r Scheibler [kehitate olasid] Sja!

Sture. Mulle on jutustatud, kui kellegil siin
Kirmastel mitte paar auku pähe ei lööda,
suis loeb ta oma süsuseuhkust haavatuna
ja ja ja kui kellegil oma armuvene
on (pr. v. Kleewitzi poole) Pardong! Hm. ha.
ha. hm. ha. ha. suis peab ta redelit
mööda üles rennema. hm. ha. ha.

r Scheibler. Te lasite inesele palju juttusid
jutustada!

Sture. See tuleb juturajamisel iseenesest, kas
ole? Ma olen inimeste vastu lahke ja suis
puustavad nad mulle oma südame
välja. On ju lapsed! Sa kui ma veel natuke

Baieri muudab kõnele, siis on nad
rõõmsad nagu oravad.

v. Scheibler M. hm... so. so. [Witab
tähekselisele ajalehele ja loeb.] [Waheaeq]

Stüve [pöörab Kleewitzile ja naere poole nae-
ratab paljuntlevalt ja nõutab neile hää-
tahtselt.] Noh... te teete vist oma pulma-
reisi Baieri mägestikku?

[Kleewitz waatab temale jahedalt tagasi-
tõrjudes otsa ja ei vasta.]

Stüve [ümiseb Berliini ulitsalaulu.] Mesi-
mesinadalaad on magusad. ja, selles
olekus tunneb inimene kõige paremini
looduse näiduslikkust; iga peenetunde-
line inimene otsib enesele sinu wainset
loodust ja tahab ilma kõrast puutu-
mataks jääda. Eks ole?

v. Kleewitz [toonitades.] Jaa... täpselt.

Stüve [ei saa tähendusest aru.] Noh, waadake!
Ma wain enesele seda seisukorda wäga
elawalt ette kujutada. Ma ei ole seda küll
mitte ise läbi teinud, m... ha... ha... hm.

wähemalt mitte seaduslisel alusel. hnn. ha.
 ha. ha. aga sedawõrd lüülitaja on ju iga
 haritud inimene, et enesele asja ette kujuta-
 da wõib. [See pilgutab tähendusrikkalt-sõbrus-
 likult silmi.] Noh, kuhu te siis õige sõidate?
 Kuhu te oma esimese pesa chitate?

r. Kleewitz. Ma palun, ma ei ole mitte jutukas.
Stüve. Aga lubage! See oli ju ainult nali! Ei
 tule mulle meeldegi naesterahwa juures olemist
 [kumardab pr. r. Kleewitzi ees] tartita olla.
 Sedawõrd kawaler oled ometi, Linnal tä-
 natud!

[Rong peatab. Konduktor'i hääl: Oba
 ding. harting! Oba. ding. harting!]

r. Scheibler. Mis juba jälle?

Stüve. No jahu - Baierimaa.

r. Scheibler [Kleewitzi poole] Wabandage.

[lähel akna juurde kõneleb wälja] Sa
 Konduktor! Kas meie siis iga jaama juures
 peatame?

[Konduktor ilmub aknal]

Konduktor. Ainult raasike aiga.

r. Scheibler. Minule kestab see aeg liiga kaua! Ma pean juba ütleva, et see väljakannatamata on.

Kendurter. Härra ministeri minõu-
nik! Aga keegi tuleb ju rongi pääle.

r. Scheibler. Kuudas?

Kendurter. Sa tuleb juba. [Ära]

4. etendus

[Wagunimõtt raputatakse rõwasti ja katsutakse linnki; wiimaks ristakse uus lahti ja Josef Filser ilmub]

Filser [sisseastudes]. Pere härrase! Mi taewarõene, küll on sin tuis!

Stime. Kumlge, mees!

Filser. Mida?

Stime. Siin on esimene klass.

Filser. Sellepärast ma siin olen! [Naesle, kes väljas seisab]. Wlata mul kust kätte.

[Sa wõtab talupoja kasti wastu ja lükkab ta sisse]. Nii... ja waate kodu järgi.

Filseri naene. Jah, ja mine saad ju ka weel.

Filser. (ligus - mune om mul ka Anna
süa. [Wõtab kerrivi wastu ja paneb ta ku-
pessesse.] Ja, wanamees, waate kodu järgi.

Filserinaene Inuhini, küll ma waate.

Filser. Kirjute koke, ku punix pulli otsib.

[Serwe aeg pöörab Filser publikumile ja
sõitjatele selja.]

Filserinaene. Küll ma kirjute!

Filser. Ja uu ta hieranglo manu ja mitte
Seppe talusse; selle pull om mul liiga
linderlik. Ka kuulsid?

Filserinaene. Mis ma ei kuule. Ja seda ma
sulle ütlen.

Filser. Ja pane tähele! Ku postijaamast püsa
järgi tullas anna temale halvemp.

Filserinaene. Seda sa tääd esivi.

Filser. Et sa ta häste ära tunned. Ma tai
tal märke kõwalehe sisse.

Filserinaene. Küll ma ta t nõndaki tunne.

Filser. Ja üpetajale pead sa searawwa wiime.

Filserinaene. Mis perast sös seda?

Filser. No, muudu pahanteb. Wõtatu tagumisi-

sert kausist, kui ta raasise wana om.
Filseri naene. No teist ta juba ei saa. Ja
 pane tähele, et sa raha ka kodu tead.
 Mitte jälle, nagu wünnane kõrd.

Filser midägi iki jääb.

Filseri naene [ägedalt] Sa mudixi, mi-
 dägi. Kaitse marna om ka midägi, ja sa
 peas äbeneme ja pattu pelgäme, et sa selle
 iluse raha.

Konduktor [mõirgab wäljas.] Walmis, wal-
 mis! [Ees ukse kewasti kinni.] [Ei nähta
Filseri cite enam, kuulakse aga tema
kõwa häält ja saadakse sõnadest arm]

Filseri naene et sa selle iluse raha puha
 ära raiskad! Ma pelgäs vähembärt
 pattu.

Filser [aknast wälja.] Ää küll, ää küll,
 ja waate kodu järgi.

Filseri naene. Sa wünnane kõrd ütlid ka,
 et weel külat raha kodu teed ja sittagi
 ei toonu sa kodu, ja meä häbenes sin
 aremel. [Kuulakse konduktori karjumat.

walms!]

Filseri naene [õige kõvasti] Ja mea häbene-
nes sin asemel!

Filser. Mea häbene ju ka. Ja müüd Jumale-
lege ja seda ma sul ütles, et sa punisut mitte
Seppi talusse ei vii. Selle pull on mul liiga
liiderlik!

Filseri naene. Et sa mul ei mitte liiderlik
ei ole, seda ma sul ütles, ja mea pea ko-
dun oleme ja see terve jaht perege.

[Kondurkõr wilistab, rongkä]

Filseri naene [weel kõwemini] Ja mea pea
ennast waiwame ja see ei too raha kodu,
nagu wumane kõrd, ja et seda enamp
ette ei tule, seda ma sul ütles.

[Rong wilistab weel kõrd]

Filser. Müüd pea lõua ja ütles mõistlikult
Jumalege ja waate kodu järgi.

[Kuuldakse pr. Filseri haalt inka kauge-
malt ja kauge-malt]

Filseri naene. Ja, waate kodu järgi, kui see
raha läbi lööd ja mea pea perege waiwame

ja see ole! Sunal täab kus.

Filser. Mea pea ju.

Filseri naene [karjudes] Sitta sea pead,
tääd seda, wa sinas!

Filser. No Sunalege, Sunalege!

[Rong wihistab.]

Filseri naene. Mea joose ära, seda ma sul
ütte, ku raha jälle puha läbi om lööd, mül
om sin liiderlikust chust külat, sea tai-
naspääge kergäts.

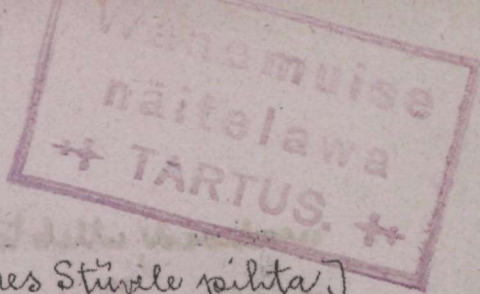
[Hääl kaob täiesti ära. Wäike wahealg.]

Filser on enese ümberpööranud ja astub
sammu kupeesse. Ta lükkab kibara kuk-
lasse ja sügab kiewatagust.]

Filser. Pagana pihta! Küll temä mõistas!
Ah... ah!

Stüne [teistele] Ma uskan oneti ise Baieri-
keelt ja ei ole ühestgi sõnast aru saanud.
hm... ha... ha... hm...)

Filser [ilma et Stünet tähelepaneks] Ku
ma nüüd karti pane? [Katsub karti seitjate
pääde kohal paremale ja pahemale poole

wõrk panna. [Tõukab see juures Stürle pihta]

Stürle. Natuke ettevaatlikumalt!

Filser. Midä? [Tatab katsid järle ja tõukab kasti pingi alla] Niida! Ja ku ma ne mu-na pane? [Katsub munakorwi Scheibleri pää kohal wõrk panna]

Scheibler [pahaselt] Arge neid ometi just minu pää kohale pange!

Filser. Ah te arvate, et na maha wõive pudude? Ja, säs vles te küll kõllane külat! Noh, paneme na säs suä üles. [Paneb korwi Stürle pääkohale wõrk]

Stürle. Ah te arvate, et see minule nii palju wiga ei teeks. Ei! Siia mitte!

Filser. Noh - olgu! [Istub Scheibleri kõrval Stürle wastu ja wõtab munakorwi põlvedele, tõmbab minarati ja pühib pääd ja otsaesist] Küll oli aga niid rutt [kõneleb Scheibleri poole]

Ma jäi raasike kortsunnehe mannu, sest et sääl eläjäkaupleja olli, kes mult lehinä ära ast, ja niid tahab ta kaubast taganede, üt-
leb ta, selleperäst, et lehm ueli toopi piimä

andwed, ütles ta ja mea olewad wastuten, et ta kümme toopi andwed, ja ei ab muule ütle kelu teise järgi kaasa. Mis ütles ma? Neli toopi, ütles ma? Wastate udart, ütles ma! Seda pead sa kellekile teisele jutustama, ütles ma, et kelu seantse udarege ainult neli toopi annab ja sēs ütles ma, mis on sēs õige wasin juonu?

r. Scheibler. See on päaletükkiw.

Filser. Muidugi päaletükkiw. Ega ütles wõib sellest rüda teis saia. Ja ütles, mea olewad wastuten. Ka mea tää, ütles ma, mis sa kelu mälle süwa annad, sa wõid temale ju saepuru süötä, ütles ma. Ja ütleldse, ütlesgi wastutemisest ma midagi ei tää.

r. Scheibler [wõtub ajalehe kätte.]

Filser. Ja, ja see on õige. Sest see on peris häbemede inimene, see Kötzingi Laenk. Ka te teda ei tunne?

r. Scheibler [paharelt.] Kuidas?

Filser. Et ka te teda ei tunne? Seante wäike kõwerede kantsige on ta. Roheline kübar

om tal pähew linnusulege ja õige atsar wõib
ta wälja näha. Sedä meest ole de küll iki
nännu.

[Scheibler pöörab õige pahaselt selja ja wõtab
ajalehe näo ette.]

Filser. Ka te ehk sedä Kützingi Jaakelit tunnete?

Stüve. Kas teie hnn. ha ha. minuga
kõnelete hnn. ha ha. mis?

Filser. Reistingin om tal talu, kuuskümmend
wakamaad, kolm hobest, aga kaupleb ringi
ja teerib sellege rohkemp, see wa warganahk.

Stüve [jermalselt]. Mis. kuidas. mis?

Filser. Kui ta lihma tahte saia, ses eli ma
aunimes, mis? Peris ära tahes süüwa auusta-
mise perast. Waade, üteli ta, sul omi seantre
eläjä, et peris auukartust peab tundne, üteli
ta. Aga nüüd, kanäe, nüüd tuleb ta oma wastu-
tusege. [Ja kõneleb inka kõnemini.]

Stüve Hnn. ha. ha. See on suurepärane!

Filser [karjudes]. Mis? ütli ma! Neli toopi,
ütli ma! See kuradi karimantsik, ütli ma.
Ka sa häbi ei tunne, lihmal om ju udar

nagu Böömimaa lapseimetajal.
v. Scheibler [energiliselt]. No nüüd ma aga
paluma!

Filser. Mida?

v. Scheibler. ^{Ja muidugi!} Meie ei ole siin mitte kõrtsis!
Minge oma suguste juurde, aga ärge tulge
mitte siia!

Filser. Ja, ärge pange pahas, aga seda tohib
juu ni ütlede, mis teisi on.

v. Scheibler. Ah mis! [Hoiab ajalehe ostenta-
tivselt näo ette.]

Filser [näitab põiidlaga Scheibleri poole ja üt-
leb tasa Stüvele]. Wist on ta Kötzingi Saer-
liga tuttav? Et ta tema üle midagi ei lase
ütelda?

Stüve. Hm. ha. ha. hm! See mees on suu-
reparaline. mis?

Filser. Noh, nõnda suurepärane ta nüüd
küll ei ole [Hoiab käe suu ette ja sosistab].
Ärge sellege tegemist teke! Paris läbe-
mede kelm on ta, seda väide täiesti
usta.

Stüve. Hm... ha... ha... Kuulge, ütlege õige, kas teie tänajuba tublisti olete wõtnud?

Filser. Mida?

Stüve [teib joornise liigutuse]. Tublisti? Mis?

Filser. Ühe pudeli Alakörtsein, teise Ulexkörtsein ja mõne Hobese körtsein, see on ka puha.

Stüve [joovalselt]. Ütlege õige, kuidas te siia saite.

Filser. Kuidas ma siia sai?

Stüve. Sja.

Filser. Mingsharingist sai ma siia?

Stüve. Ma mõtlen, kuidas teil siin meeldib?

Filser. Meeldib? [Stüve nokutab]. Mul ei oleksi waja meeldida? Ma ei jää ju siia, ma lään ju siit jälle wälja!

v. Scheibler [ajalehe tagant]. Soodetawasti warsti.

Filser. Mida?

v. Scheibler [ajalehte eest ära wõttes ja terawalt heenitades]. Soodetawasti warsti.

Filser [Stüvele kätt suu ees hoides]. Kuulge, see on Kötzingi Saekli tuttaw. See on mul selge!

[Filser waatab wiltu Scheibleri poole; Stiive haigutab ja tõmbab niri wälja.]

v. Kleewitz. So!

Pr. v. Kleewitz. Armsam!

v. Kleewitz Kallim!

Filser [Kleewitz-i poole] Mida? Ka meile mädagi ütliide.

v. Kleewitz [wäga lühidalt] Ei. [Waatab ar-nast wälja. Wäike wahaeag. Stiive haigutab jälle. Filser haigutab nõwasti järle.]

Filser [haigutades] Ja, seante sin see lugu. Keli tuopi püma, ütleb ta. Wastutus, üt-
leb ta.

Stiive. Münd jätke õige kord oma lehna-jutt! [Keputab Filseri korwi pihhta.] Siin sees on teil munad, mis?

Filser. Muna om sehen jah.

Stiive. Need lähewad natuke kalliks, mis? Kui teie sin esimeses klassis seidate?

Filser. Ei lää midägi kallis!

Stiive. Küll ma teid tunnen. Se mõtlede lihtsalt, kinnas peawad nad maksma,

mis te nõuate?

Filser. Nee ei massa mitte midagi.

Stüve. Pohoh!

Filser. Nee ma pane esi nahka.

Stüve. Need panete ise. ha... ha... ha...
roh, hääd isu. Wõib olla, lähete ka esi-
mese klassi hotelli ja sööte neid suures
söögisaaalis? [Teistele] See mees on suurepäraline!

[Filser võtab sigari taskust ja hammustab
otsa ära]

Stüve. Kuulge, siis joote ka hästi palju olut mu-
nadile pääle.

Filser. Ma joo temat ka ilma muunete.

Stüve. Kuidas, ilma...

Filser [wõtub tükud taskust] Munete

Stüve. Seda ma usun. Üks pudel teise järel?

Filser. Mudixi üksteise järgi. Mexõrrage
mitte. [Filser tahab sigarit põlema panna]

Dr. v. Kleewitz [erutatumult] Fred!

v. Kleewitz. So!

Dr. v. Kleewitz [hoiab minaräti näo ette] See mi-
mène suitsetab!

v. Kleewitz [Filserile] Kuidge! See ei lähe!
Filser. Mida?

v. Kleewitz Misugused sigarisi süü ei suitse-
 tata.

Filser. Po dvake enne ära, ku põleb. See sigar
 om 6 pennigit massen.

Pr. v. Kleewitz. Ma tahan suit wagnist ära min-
 na!

v. Kleewitz. Ma ei sall, et te suitsetate.

v. Scheibler. Me neelame suitsetamise ära!

Filser. Tõhoh, tõhoh! Mitte nõnda jänsek!

[Panub sigari jälle tasku. Kleewitzile.] Ma ei
 taha mitte, et naese poolt pahandust ole!

Ku nei kõrd ränksamine hakkame, ega
 na nõnda ruttu ei lõpete.

v. Kleewitz Seda ma tahaksin teile ka see-
 witada.

Filser [Stüvel] Ku see ränksamine kõrd
 pääle hakkab, ega ta säs nõnda ruttu ei lõpe.
 Seda ma täa esiki!

Stüve. Kuidas te ütlete?

Filser. See om ega! pool'utte moodu maal

wõi linnaw. Ku üts naislerahwas känd mötte
pähä wõtab, ega sa tust säs enämp jagu ei
saa. Mul' oli sellest häwist kahju.

Stüwe. On ju ka parem, et te oma haisuigelga
jälle tasku panite.

Filser. Ka te neid juba enne suitsutemist
tunnete?

Stüwe. See om kartuliwartert tehtud.

Filser. Säs olede küll preislane, et te kartult
kohe ära tunnete?

Stüwe. Noh, ärge Preisimaa üli söimane, meie
näest wõite ainult äppida.

Filser. Ega ma ju ei söina

Stüwe. Kui teie ainult ka nii oleksite nagu
meie.

Filser. Ma üli ainult, et te oma taimet kohe ära
tundsite.

Stüwe. Seda wõin ma teile ütelda, meie mehed
on natuke nupukamad.

Filser. Oma taimet tundsite kohe ära

Stüwe. Nupukamad ja töökamad.

r Scheibler [rõhuga]. Ja kainemad.

Filser. Midas?

Stüve. Sa nad õpinad alati veel juurde.

Filser. Küll seda neile wist ka waja lääb.

Stüve. Nad peimawad edasi, seda wõin ma teile ütelda.

Filser. Sa ka see kartulikaswatamine sõo nõnda väga raske on?

Stüve. Sulge õige kord meie juurde ja õppige midagi.

Filser. Mea ole juba tark külat.

Stüve [tõmbab katalogi, mille pääl Filser istub, alt ära ja näitab.] Kas te seda juba olete lugenud.

Filser. Praegu mitte.

Stüve [lehitsib katalogis.] Klausingi wernaste hinnakiri. Soomataidu jaaskond. Noh, millega teie oma lehma söödate?

Filser [naerab häatahtliselt.] Mea. Massa warstige mitte.

Stüve. Ma wean kihla, teil ei ole ainiugi, kui palju kuivabolluseid te peate andma.

Filser. Seda ma küll ei tää.

Stüve Ja professor Schulze teidumäära te
ka ei tunne. Protein plus Amide plus rasv?

Filser Me toome loomataitu heinamaalt, aga
mitte apteegist

Stüve Se ei tööta mäistusega, lapsed, see p
see on! Se arvate ikka, et mis tüü wanaisa
söötis, et see kartana veel õige on.

Filser Mis pärast siis mitte?

Stüve Mis pärast mitte?

Filser Lah?

Stüve Selle pärast, et aeg teine on! Et meil
teaduse suureid õpetused käes on!

Filser Mis see lehmil putub?

Stüve Waga palju, un armsam.

Filser Ja lehmä peame nüüd midägi münd
sööma?

Stüve Mündugi.

Filser Mis pärast siis te esi seda sama sööde,
mis teda wanaesä söi.

Stüve Mina?

Filser Lah Wäi sööde te nüüd midägi münd?

Stüve Kas teate? Ma annan teile hinnakirja

kaasa; ehk saate siis arm.

Filser. Pohoh?

Stüve. Se ei taha midagi õppida. Seda olen ma juba sada korda näinud. Selle pärast oletegi nõnda maha jäänud.

Filser. Millert see sõs tuleb, et teie Preisimaal ei mede eläjid astade?

Stüve. Meie?

Filser. Se jah. Aga seda ei ole veel kenning kuulnud, et Preisimaalt mõni tobras meile tuleks.

Stüve. Hm... ha ha... mis te äige arvate?

Pohkem kui vaja!

Filser. Lah-katjalage küll [Pa naerab nänd iga lause juures, mis Stüve ütleb]

Stüve. Lätke omad rumalad naljad! Õppi-ge midagi, see on targem. Kas teie kartuli-juuki tuimete? Melasset? Turbajahumelasset?

Filser. Ja seda puha süwwäs teie man?

Stüve. Kui teil sest ainult aimu oleks!

Filser. Seda ma näe küll; Preisimaal ei taha ma lehungi olla.

Stime. Ehk aga härg?

Filser. Sedä veel vähemp; sääl jääs ma nälgä, sest et sääl neid luga palju em.

[Pöng peatab. Konduktor karjub. Hlinta-ding-harting! Hlinta-ding harting.]

Kuuldakse laulvate talupoisside kewa häält ja harmonikat. Wahule hüüab jälle konduktor.

Wagunisse. Paganä puhta. Putemini, utemini:

[Lärimitsew laul lähel ukka kowemaks.]

5. stendus.

Filser. Mis see sääl õige peas olime? [Säisib puusti, astub laialt akna ette, seljatagune sõitjate poole.] Nõrkude läänse teenistuses.

[Mura kestab edasi.] Päewas. sääl on ju

Gottmaier! [Karjub.] Gottmaier! Hei!

Gottmaier! [Pawelistab läbi sõrmede.]

Wennas! Tule siia!

Gottmaier [näitesinte taga.] Mis om? Ah!

Filser!

Filser. Tule siia sisse!

Gottmaier. Kus kottele sisse?

Filser. Siia sisse! Tule siia, ütle ma sul.

[Silser lähes akna juurest ära ja istub.]

Akna juure ilmub Gottmaier]

Gottmaier [wäga kõwa häälega ja rõõmsalt] Kas sa sin oled, wä sönnikuhargi-
parun! Sa wä kõnnus?

Silser [misama rõõmsalt naeldes.] Sa
wä raipenahk!

Gottmaier. Sa wä santlaager!

Silser. Kae et sa sisse saad!

Gottmaier. Siia sisse?

Silser. Kuumi on külät! Aame häd
juttu!

Gottmaier. Mis ma sääl nende suurte
sawste sean tee?

Silser. Mea ole ju ka siin!

Gottmaier. Sa xüidgi nende sekka.

[Kaherõnet peeti wäga kõwa häälega]

v. Schebler [on ajalike kekku pannud ja
hüüab wihaselt] Kas siin siis kõike peab
enesele pakkuda lastma?

Konduktör [näitesina taga] Pagana pihta!
Mine emeti kord sisse!

Gsothmaier See ei ole minu wagon.

Konduktor Müid ei ole enam paiga! Sisse ütle ma! [Kisub ukse lahti, tõukab Gsothmaieri uksest sisse ja püütakse ukse kinni. Suis vilistab ta, rong hakkab kohe liikuma]

Gsothmaier Kurat võtan - sin ma müid ole.

Filser [naerab] Suurte saraste sear. Kõrgeta maha!

Gsothmaier Ku labats. [istub stüni juurde] Nõnda! [Nihutab kübart] Pagane pehta!

Filser Müid oled sa sellen õigen elajawagu - nin sehen.

Gsothmaier Ja siut saadets müid jälle linna?

Filser Müdiki.

Gsothmaier Sellesamasse lauta, kus neil see leua- ja sēratōbi om?

Filser Sēratōbe rassine küll. [Mõlemad naeravad]

Gsothmaier Ka siut su wanamoor ka hästi kitta, ku sa ära seitsid.

Filser Paris hää tunnistuslandis ütew.

Gottmaier. Usinuse eest?

Filser. Selle jaoks ei oles see kunagi usin. [Mö-
lemad naeravad] Kambid ei liirvi nagu
tõhk.

Gottmaier. Sa kiskus sul sulle wälla. Küll ta
sul tunneb, sa karmantsikude päälis.

Filser. See wa' täxn. [Mölemad naeravad].

Gottmaier. Sa arwab ju mudixi, et sa linnaw
mõne parempa kätte said.

Filser. Inetumpe mudixi mitte.

Gottmaier. Ku sul ~~endal~~ ahi kodu on.

Filser. Mis kergesti palawas läab. [Mölemad
naeravad]

v. Scheibler [kõhatab, siis terawalt Filserile]

Kuulge mees!

Filser. Midä?

Scheibler. Niisugustest asjadest ei kõnelda!

Filser. "Wöch?"

Gottmaier [Filserile] Mis ta tahas?

Filser. Küll ma sul peräst ütlen. [Rahuliku-
malt] Ka sul linnaw asja on?

Gottmaier [kaabib kõrwatagust] Dm, aga

mitte üsnä hääd.

Filser. Kudas nõnda?

Gothmaier. Min pünnäst olewed wett leüt,
kirjutab Speckmaier, ja see on min arust
eige imelik.

Filser [naerab]. Min arust mitte.

Gothmaier. Arwad?

Filser [naerab]. Ah sa wa' xarmantsix! Sin
pünnä ochen wäiwe kala peris hästi etäde.

[Naerab sudarnest.]

Gothmaier [naerab misaria]. Ja sin pünnän
kudewe konna. [Eöb enesile põlwe pihta.]

Filser. Si tee midägi! Surwas ära inci!

Gothmaier. Oh sa wana hobesewaras! Kuradi
kaabax!

[Mõlemad naerawad metsikult-rõõmsalt.]

[Van Scheibler waatleb neid pahaselt.]

Gothmaier. Kätzingi Saent ütöl mul juba,
kuidas sa ta ülekiä.

Filser. Mea-temät?

Gothmaier. Saia margage.

Filser. Mea-temät?

Gottmaier Sa püha mees! Sea teinät jah!
 "Wa pühade püha!

[Mõlemad naeravad jälle rõõwasti.]

Filser pigistab ühe silma kinni ja nae-
 rab jälle.] Oi sa pagan küll, jah!

Gottmaier. Mea ole kawal küll, üteltä, aga
 see enw weel suuremp waras, üteltä, ja
 näeb wälja nagu tall, kus ta teist üle lööb.

Filser. Mea teinät?

Gottmaier. Sea mudixi.

Filser. Oi kuradit! Ah! Ah! [Naerab.]

Gottmaier Saad sigel aial mineme, miidui
 lohus ta sul naha tublisti tõus.

Filser. Sema miule?

Gottmaier. Me saä marga eist lubas ta sul
 nõnda naha pääle anda, et kolm kaigert ka-
 tis lääwe, üteltä, ja olgu kas woi kümme
 ministert su kõrwaw, üteltä, see olewet tal
 ühtõks, ja wihtwet sut nõnda, et kas woi
 heng wälä.

Filser Sema miint?

Gottmaier. Jah!

Filser. Ku kaup kett on, sõinab egaüts. Sa
sõs tuli ta veel ena wastusege, ku ma
tal üttegi wastutust ei ole anden.

Sture. Sa kõneleb juba jälle omast lehmast...

hnn. ... See mees on suurepäraline.

Gottmaier. Kuda sa seda teid, et lehmatal
seante suur udar on?

Filser. See on täwwesti loomu poolest suur.

[Pigistab ühe silma kinni. Gottmaier mü-
sama. Mõlemad naerawad weidu.]

Gottmaier. Kudas sa seda teid?

Filser [waatab tähenduserikkalt Scheibleri
poole ja pilgutab Gottmaierile silmi. Jäta
ei saa aru, mis sa oige arwad?

Gottmaier. Oh sa wa wigur iki!

Filser. Kulle, ma jutuste sul midagi!

[Mõlemad naerawad]

Filser. Kulle, kust sõs see wihm sul püma
sisse sadas? Mis?

Gottmaier. Sääb on sul õigus, kull iki
püma sisse wihma sadas.

Filser. Muidiki.

Gottmaier. Kudas sēs muidu wett sinna
sisse wõis said?

[Pigistab pahema silma kinni, Filser niisama, mõlemad naerawad wõidu.]

Filser. Küll ma naaras, ku nad su kōrd
kätte saas! Oi piirakas!

Gottmaier. Ära pelgä!

Filser. Weli! Weli! Ära tee pattu! Wõltsure-
ge saad wara teeb waeses. [Naerab häataht-
liselt]

Gottmann. Sedä pane esi ka tähele.

Filser. Sina wa' weewärk! [Mõlemad naera-
wad. Scheibler on kogu aeg pahameelt ja
rahutust näidanud; münd pahwatab ta lahti.]

v. Scheibler. Mina häbenexin misuguste asja-
dega weel uhkustada.

Filser. Mida?

v. Scheibler. Püüawõltsimisega uhkustada.

Gottmaier. Mea?

Filser. Me?

Gottmaier. Noh, mis see sēs õige peas
tähenteme!

Filser. Ku me nalja juttu aame, ei ole sellege
kellekil pistmist.

v. Scheibler [wäga äritatult] Ma olen ametnik,
pange seda tähele!

Gottmaier. Wäi nü!

v. Scheibler. Minu juures olekul ärge väärige
karistusewäärilistest tegudest.

Filser. Karistusewäärilistest? Mis om karis-
tusewääriline?

Gottmaier. Enne tekku selges.

[v. Scheibler pöörab pahaselt ära ja waatab
oma ajulehesse]

Filser [Gottmaierile] Kulle! Ka kuulrid,

[Heiab käe suu ette]. Kötzingi Laekel ja

[näitab päidlagaga Scheibleri poole]. ... saad

esiki arm? Ma arwa, et na sõbra om.

Gottmaier [näitab päidlagaga Scheibleri poole]

Dema... ja Laekel? [Filser nokutab jaater-

walt] Sõber-ütlid sa? [Filser nokutab Gott-

maier wilistab läbi hammaste] Wäi nõnda?

Wäi selleperäst om nii karune?

Filser. Mudiki, Noh mis on? Ka sul must tuba-

ut ei ole? [Gottmaier wõtab taskust musttuba-
ku toosi.] Anna üts näputäis sira! [Muuskab,
pr. v. Kleewitz, wahib chmatades seda.]

Pr. v. Kleewitz, Fred!

Kleewitz, So!

Pr. v. Kleewitz, See on hirmus! [Wahib talupoja.]

Gottmaier [Silserle] Kulle, sa wõis nutt õige
sel asjal raasine awite!

Silser, Pünnä peräst wõi?

Gottmaier Lah. Utle õige neil suurtel saasul
sääb, et wihma cest ju kenning ei wastute.

Silser [naerab häätahtliselt] Et talupoja
seisust peab kaitseme.

Gottmaier, Mudixi. [Naerab häätahtliselt]

Silser, Ka ma set õige wihmawarju alla
pea wõtme wõi?

Gottmaier, Et ma kuwalt läbi pääses, [Naerab
südamest.]

Silser, Wõi pünnä?

[Mõlemad naerawad kowasti.]

Gottmaier, Ma ütle iki, et hää on, et see sääb
schesen oled. Sa tunnend seda wärsi.

Filser. Ah kelmust woi?

Gothmaier. Ei, päris tõesti, ilma nalgate. See
oled mees mis mees.

Filser [naerab häatahtliselt]. Nüüd sa muut
kitad jah? Mis?

Gothmaier. Ma peaa sut juba kitine, sest et sa
iki mees mis mees oled. Siu üle ei lase ma
midagi ütelle, ja ku teise pääle hakkawe,
küll ma sēs näe. Saad aru?

Filser. Küll ma iki aru saa.

Gothmaier. Meistad?

Filser. Meista mudici, wai kaabar!

Gothmaier. Meistad, wai nullix.

[Mõlemad naerawad rõwasti.]

Stüve. Ütlge õige, te ajate küll õige magusat
juttu? Mis?

Gothmaier. Mida?

Stüve. Ma meistan küll ise wäga hästi mur-
rakut, aga ma ei ole seni mitte aru saanud,
miks teie nii naerate?

Gothmaier. Silleperärt, et eh muul nõnda
rõõnu teeb.

Filser [Gottmaierile]. Kulle, pane tähele. Sedä hännat om siia saadet, et ta meile Prini, põllupidamist õpetes.

Gottmaier. Preisimaalt?

Filser. Jah.

Gottmaier. Sõs pistawe küll rik lehma naarme.

Stüve. Küll teil paari aasta järele isxagi nature koitma lööb.

Gottmaier. Ah te arwade, et walgespex ab mi -
neme?

Filser. Selleperast kirewe ka nee preishase müid juba.

Stüve. Aga esialgu walitsub Baierimaal pime õõ.

Gottmaier. Waate mil meest!

Filser. Ah meil olewd õõ?

Stüve. Wāga kōwasti! Hm. ha. ha. - hm!

Filser. Sõs olede te küll õõkulli, et te nõnda wergalt mede man ümberlendāde.

Gottmaier. Ja egalpool teitu löwwade.

[Filser ja Gottmaier naerawad kōwasti.]

Stüve. See on naljakas, mis. Kui nenda waimu-
rikas oltakse?

[Hõlmad naerawad kowemini]

Gottmaier. Oia kas wõi tiritammi!

Stüve [pahaselt]. Seda wain ma teile ütelda:
püssirohtu te süin küll üles ei ole leidnud. Se
ei oska muud kui mäagida. Kui ma meil
ühe maailmimesega kõnelen siis teab ta rohe,
siis on ligi koguni teine.

Gottmaier. Wõi nii?

Stüve. Sääb teab igakõrs, mis kell on lõõnud.

Filser. Seal on harte kõwa häälige kella.

[Uus naer]

Stüve [pahaselt]. Kui ma siis kellegile ütlen,
et ta nature modern peab olema. oh sa
taewane Jumal!

Filser. Sõs ei usu ta seda.

Stüve. Silmad teib ta - nii suured [Näitab
sedä ja tõmbab kulmud kõrgele]

Gottmaier. Sedä om tal ka waja, miudu ei ulata
suurtest lüugadest üles waadata.

Stüve [ägedamalt]. Modern! ütleb ta „Moderna“.

[Seeb murrakut järele] Ka see midägi süüwa
om?

Filser. Seda ei usu keegi.

Stüve. Hm?

Filser. Ku see midägi söögitaolist oles, ega teil
sõs ei täis anda.

[Gottmaier lööb enesele põlme päale ja naerab]

Gottmaier. Anna tall, ära jäta.

v. Scheibler [Stüvele]. Miks te waewa näite.
Nendele ei saa te ialgi midägi õpetada.

Stüve. Seda olen ma juba ammu tähele-
pannud.

Filser. Ah kenning ei usu teid? [Näitab Gott-
maieri peole] Karge sellige õnne!

Gottmaier. Si massa!

Stüve. See on mulle täiesti üestapuha! On ju
teie eneste kahju.

Filser [annab Gottmaierile Stüve hinna-
kirja]. Säh-wõid sin oma lehmiladina-
keeli sõtta. Heinu ei ole sul sõs wajaki.

Gottmaier. Oh, seda ma tunne, mede kriiri-
ülem tahab meid ka uut moodi ümbertotta

57.

Filser. See, kes niid hiljuti tuli? Ja em pa-
nun woi?

Gottmaier. See, kellel wõru, nõnda pikali
alla ripume! Ja mõlempe silmäge waatab
ta wiltu.

Filser. Seda meest ma tunne.

Gottmaier. Niid peab ta kees olekut, saad
aru, loomakaswatusse tõstmises.

Filser. Ja leeb terve oma tarkuse raamatust
wälla.

Gottmaier. Miu män oli ta laudaw ja prilli
leiwetab kohe hämmatses ja ta kuivat neid
kohe ninarätige ja üteli [ta teeb liialdades
kirjakeelt järel], „siin“ üteli ta, „ei olle
mitte „eige temperatura“ üteli ta, „see lant
on liiga soe. Pühja ka, üteli meä, miu leh-
mil ei ole prille. Neile om siin hää kutat.

[Filser ja Gottmaier naerawad jälle kowa
häälega]

v. Schaibler Kuitie kreisimlem.

Filser [temale wahela]. Meä tunne seda
meest häste [naerab].

Gottmaier [liialdades wagu'ilewal], Siin ei ole mitte eige temperatura, ütleb ta ja puhub ühtepuhku sama klaase. Pühja ka, ütles meid, min lehmil ei ole prille. [Naerab südamest Filseriga].

r. Scheibler Kuid teie kreisiülem selle eest hoolditseb.

Filser [waheli] Näitused joosewe na ringi oma torukübardege ja walge kinda kähena ja ku na üte lehma külge putuwe, süs waatewe na koke, ka see mitte wärsi ei ole anden.

Gottmaier. Ja ku sa härjal hännas üles tõstad, süs waatewe na uttu mujale.

Filser. Sellepiirast, et neil hirm päale tuleb. [Mõlemad naerawad laiginal].

r. Scheibler. Kuid teie kreisiülem karjakaawatust tahab tõsta.

Gottmaier [waheli] Sõs pigistewe na silma kinni.

Filser. Wümanu kord, ses oli säält üts ministeriumist, wäga peenike härra, see waateb min pulli ja ütleb [teib liialdades

Kirjakultjärele] sel lehmäl on mega hea
uddar, ütleb ta, kui palju annab ta piima?

Gottmaier [naerdes] Sinn pull?

Filser. Sa, ütles meä, lüpsige kõrd, küll te säs
näede mis piimä ta annab. [Mõlemad
naeravad jälle laiginal]

Gottmaier. See oles küll inestew. ha. ha. ha. ha.

Filser [nagu ülewel.] Sel lehmäl on hea uddar..
ha. ha. ha. ha!

Gottmaier [on suure punase ninaräti wälja
tõmmanud ja nuuskab nina]

Filser [lärmitsedes] See õige ninatubak rüa,
wa' mullin!

Gottmaier [nisama, sunata tuusi parub.]

Säh sin ta sul on, kuramus!

[Filser wõtab ninatubaku ja nuuskab]

Dr. v. Klewitz, Fred!

v. Klewitz, So!

Dr. v. Klewitz, Wäljakannutamata!

Filser, Sel lehmäl on hää uddar. ha. ha. ha.

v. Scheibler. Nüüd palun ma kõrd rahii! Meie
ei ole sün mitte kõrtsis!

Gottmaier. Tutvamine on egalpeel
lubat.

v. Scheibler. Niisugune mitte.

v. Kleewitz Ma tahan selle cest.

Stüve. Ja mina ka.

v. Scheibler. Ma lasen üleüldse kontrollerida,
kas teie üleüldse esimeses klassis sõitakohite.

Gottmaier. Küll ma oma cest massa jõna.

Filser. Teisse see ei putuksi!

v. Scheibler. Küll me seda näeme. Ja teie kõrtsi
naljasid me ei salli mitte.

Stüve. Meie juures niisuguseid asju ei juhtu,
selle cest wain ma wartutada

Filser. Nüüd saab mul aga heng täis. Mis
sõs õige on juhtunu? Ülepää on see [näitab
Gottmaieri peäle] minu sõber ja ku me juttu
aame, sõs ei ole sellega kellekil pistmist.

Gottmaier. Ja haawanu ei ole me kedägi.

v. Scheibler. Sedä olete küll.

Filser [karjudes] See ei ole tēsi, ütke ma.

Me oleme oma juttu aamu ja muud mi-
dägi. Ja ülepea on see minu sõber.

Gottmaier [karjudes] Ja haavanu ei ole me kedäni.

v. Scheibler [ka kõvenini] Se ole te mind haavanud. Mina olen ise ametnik, olen ise ministeriumist.

Filser [karjudes]. Seda ei või me niisute ja ülepää ei putu see miis põrmugi.

Gottmaier [karjudes] Ja nutme ei haxka me selle pärast ka mitte, ku te kahe pulle lipsime tahade haxate.

Filser Ja ülepää ei putu see miis põrmugi.

v. Scheibler. Seda saame näha.

Pr. v. Kleewitz [eiljatab] Sunnala pärast! Fred!

Fred! [Herab Kleewitziga rämpisult kinni]

v. Kleewitz. So!

Pr. v. Kleewitz. Need inimesed haxkawad kasklema.

Filser [ikka veel karjudes] See p~~end~~us veel!

Ku ma sõbrage juttu aa, peas ma endele häbemeturü ütelte laskine [Kõrgendab häält]

Ja miis ei putu mitte ütsxi ministerium mitte põrmugi.

Gottmaier. Aga mitte karva väärtsi!

[Pong peatab]

v. Scheibler [karjab äritatult aina juurde
ja karjub wälja] Pongjuht! Konduktor!
Pongjuht!

6. etendus.

Konduktor [wäljas] Trudering! Sim-de-ring!

v. Scheibler. Pongjuht!

Pongjuht [näitesinte taga] Kohe! Kohe!

Konduktor [wäljas] Sim-de-ring!

Pongjuht [ilmub akna juurde] Mis härra
ministeriuminööunik seewivad?

v. Scheibler [äritatult Silseri ja Gottmaieri
pääle näidates] Kuidas tulewad need
mõlemad inimesed esimesesse klassi?

Mina nõuan.

Pongjuht [katsub Scheiblerit rahustada
ja teeb rahustawaid käelügutusi] Post! Post!

v. Scheibler. Ma nõuan, et te kontrollrite.

Silser [karjudes] Kontrolleri sös!

Pongjuht. Härra ministeriuminööunik.

v. Scheibler. Mina nõuan, et see jalamaid

sunniks.

Pongijüht [hõiab kae suu ees, waga rõhuga]

Härra ministeriumi nõuemis... see on ju
härja maapäewasaadik Filsen.

v. Scheibler [heitumult.] Mi...?

Pongijüht. Ja!

v. Scheibler [kohatab tugewalt.] Hlem! Ja.
ma tänan... ma tänan.

[Pongijüht ära.]

[Nekrutid laulavad näitelawa taga, von
Scheibler istub kohmetamult maha.]

Stüve. Mis on siis müüd kontrolliga?

v. Scheibler. On korras.

Stüve. Kuudas korras?

v. Scheibler. Keik on korras, ütlen ma teile.

Stüve. Ja ei ole aga mitte...

v. Scheibler [pahaselt.] Mis see siis minusse
puutub. [Filseri ja Gottmaieri poole näida-
tes.] Kui teie nende härradega juttu ajate,
peate juba sellega leppima, et nad teile
wastawad.

Stüve. Se leiate, et... ah... et...

v. Scheibler [waga kindlalt] Ja.

[Pong hakkab liikuma. Wile. Nerru-
did laulavad.]

Stüve, Te leiate nüüd, et... äh... need inimesed...

v. Scheibler. Ah, jätku mind rahule! Need härrad ei taha teilt ju mitte midagi. [Wäike waheag. Gottmaier wilistab tase läbi ham-
maste ja pilgutab Filserile silmi. Filser
wastab nisama.]

v. Scheibler [kõhatab Filserile.] Ma tahaksin hem. härradale ütelda... et ma hem en-
dist excitust hem. kahetsen. See oli hem
tõesti ainult excitus.

Filser [rahulikult, laialt] Ei ole wiga midagi.
Me teime ainult ei raasike nalja.

v. Scheibler. No muidugi!

Filser. Ja haawate me teid suguri ei taha.

v. Scheibler. Seda tean ma muidugi.

Filser. Noh, ega meil sõi. üts teise wastu
midagi ei ole.

v. Scheibler [lahkelt naeratades.] Aga mitte

sugugi.

Gottmaier Me oleme ju talupoja ja ku me ka mitte nõnda peenikselt ei meista kõnelte ku linnasaksad, säs oleme ikki omadte mehe koh.

v. Scheibler. Keegi ei pea talupoja seisusest rohkem lugu kui mina. . .

Gottmaier [oma muustubakutoosi tõmmates] Noh, waat nõnda! Ka ehk nusskade raa- sike?

v. Scheibler. Katsunain küll korrä. See on Schmalzler eks ole?

Bilser. Häa sort! Nummer üts! [Scheibler katseb tubakut käe pääle raputada] Nõnda. . . paar korda pääle wirute, ja müd sinna!

[Scheibler nusskab]

Stüve [sõbraks liies] Ehk lasete mind ka korrä katsuda?

Gottmaier. Noh tulge siia, wa' preislane!

[Ta raputab temale tubakut käe pääle.] Sedä ei õpi te surmani wällä.

Stüve [Scheiblerile]. Need inimesed on äieti

ju päris kenad! [Sa nurrkab.] Hirmus
süütad.

v. Scheibler. Kas te seda alles tänasest teate?

Stüve. Noh... ma arvan ainult... hm... ha.
ha... hm... ei saa ju igast sõnast aru...

v. Scheibler. Siis peate ometi katsuma, mur-
rakut ära õppida.

Stüve. Ma kõnelen ju päris hästi murra-
kut, aga hm... ha... ha...

Filser [Scheiblerile]. Saake olla päälle; ta
kõneleb nõnda nagu ta mõistab.

Gottmaier. Tal peawegi hää lõwwa oleme,
muidu ei saa ta ju midagi ära mõnna!

Stüve. Ohk saame wümati ärigi teha?

Filser. Ei-ei! Sa ku meaxi taas, miu
lehma ei taha.

Gottmaier. Kulle, miul on üts wasik, see
torisel terne päew ütsa. Selle wõis me wii-
māti preis lases tetta.

[Filser ja Gottmaier naerawad rüdamest,
v. Scheibler naerab kaasa, ka Stüve naerab.]

P. v. Kleewitz. Fred!

r. Kleewitz, Ja!

Pr. r. Kleewitz. Kas sa sellest aru saad?

r. Kleewitz, Ei!

r. Scheibler [Silserile] Parlamendi istumised algavad juba homme?

Silser. Mudixi, arxame õige kõrd jälle riiki walitseme. Piin erh juba süllät. Saab õige näta, missuguse wirruse tunnistuse te saäl ministeriumin saade.

r. Scheibler [zowialselt] Küll me üksteisest hästi aru saame.

Silser. Ja, mu kallis, raasike karu teie wastu peame üki oleme. Nõnda et te auurkartust mitte ei kaote.

r. Scheibler [pinlikult naerdes] No jah. hm hm. no jaa!

Silser [zowialselt] Noh, küll me ministeriumige üki rahul oleme; na teewe ju, mis me tahame, aga õhje ei tohi peast lasta, muudu teeme na wunnäti tempe.

Gottmaier. Küll sa kuramus jälle saäl tublisti riiki walitsed, wa 'kõrileikaja.

Filser Küll me nõnda walitseme, et te hästi
massime peade.

Grottnaier. Sellest oleme armu aru saami.

Filser. Markusi peade massime, et raha teil
kõiteme ei hakkas.

Grottnaier [tüsisemalt]. Kulle - Filser - seda
ma sul ütke, illemassuge olge etewaatliku,
mundu saade midagi näta.

v. Scheibler. Sellest peate õigesti aru saama,
hävradel ei ole sääl ülesanne just mitte keige.

Grottnaier [jämedalt]. Meil ka mitte mass-
murege.

Filser [Grottnaierile]. Kulle wemas: küll me
kõrku heime. [Scheibleri pääle nõidates].

Ametnikkele palga manu ei panda.

Grottnaier. Seodame, et mitte wiimäti ha-
met sellast ka ametnikkele ära ei pea
andme.

v. Scheibler [häbelikult naerdes]. Mu armas
mees.

Filser [wahule]. Ei - ei! See on otsa saami.
[Höörub nimetissõrme päidla wastu]. Seda

ev ole.

v. Scheibler [häbelikult] Aga härra rahwasaadix.

Filser [energiliselt] See om otsan, utle ma. Kahjatsse, aga ma ei väi enämp lubade.

Gottmaier [Filserile] Nõnda oled sa mul meele järgi.

Filser. Eks? Sēs tunnend sa mut halvaste, ku sa arvad, et ma ainult jah-ütlemises sääb ole. Ku ma kord ei taha, sēs ma ei taha, ja sēs ole ma walitsuse wastu karre.

v. Scheibler [seerialselt] Noh... härra saadix.

Filser. Ei! Kahjatsse, aga te olege juba külat saanu.

v. Scheibler. Seil on jutäiesti õigus.

Filser. Sedä mul ka om.

v. Scheibler. Kas kēin härrad ka terwise juures tagasi tulwad?

Filser. Seive ja pakrus söönü, küll nee õpetaja neid täis om söötēn.

v. Scheibler. See on armast kuulda.

Gottmaier. Müüd seive na jälle wastu pidāde.

Filser. On ka terveist vaja: kümme kuud ära tee muud midagi ku vaidle.

Gottmaier. Peade aga häste määruse, et lüna teil mitte kuumas ei jesse.

Filser. Küll iki seda ka tetas. Paar meest em meil searv, nee ei wäsi. Ku nee kõrd pääle hakkame, ees saab ministerium [Scheiblerile] tunda.

v. Scheibler. Hm. No. ja. hm. hm.

Filser [Scheiblerile]. Nad olewed jälle kowa laenge sisse panden. Se peade aga jünn kokku wõtme.

v. Scheibler. No. ja. hm. hm.

Filser. Et kenning umber ei putu. On jälle paar ministernist oota.

Gottmaier. Sõs paitawe waimulikku.

Filser. Wagu wapsiku.

v. Scheibler. Igatahes saab meil kõnidel palju tööd olema.

Filser. Wenisi tööd.

Gottmaier. Mis sa sõs sõnna tükid, kuta sul nõnda raske em?

Võrdumise
naftola...
+ JUSTUS. +

Filser. Noh, ku neil suit waja om, ega sēs ka nõnda ei wõi olla.

v. Scheibler See on äige sõna!

Gottmaier. Ära lewa, sõber! Sul om iksi häa meel, et oma wanameerist lahti saad.

Filser. Noh, midägi hääd peab asjal ju iksi ka oleme. [Mõlemad naeravad.]

Filser. Aga seda sa wõid usku, meil om palju tegemist. Täna waasta tahawel na jälle ministeriumist paar meest lennate lasta.

v. Scheibler. Kuidas?

Filser. Et na paar meest ministeriumist lennate tahawel lasta [Scheiblerile] Ka te sēs midägi kuuln ei ole?

v. Scheibler [kolmeetades.] Mina ah ei teaks, et keegi härradest ametist wäsimud oleks.

Filser. Wäsimus ei ole tähtis. Selle töö man t peab mõni weel täwse jõuu man ära mineme.

Gottmaier. Ka teil jälle midägi chen om?

Filser. Ei, ei, miul mitte. Ja wõib olla et me wõrd jälle armulikku oleme. Põne om ka peris järeleandlikku mehe - [Scheiblerile] seda peade

ei üki tunnisteme.

Scheibler [kohmetult] Ja - ja.

Filser. Ja ku sa näed, et na su tahtmist teise, sēs laseme endege ka jälle kõnelte, mis?

Scheibler. Ja - ja.

Gottmaier. Aga mõnikord olede nee suunte härrade pääl ei õige kuja?

Filser. Ku na wastu hakkawe, sēs peameki sēs om asi lihtne, emkumb, ka peame na suud wõi lendawe.

Gottmaier. Sēs om hankawalu? Mis?

Filser. Jah, sēs läawa na jumalakarthisus [Mõlemad naerawad laialt]. [Scheiblerule]

Mõnikord ei salli te meid sugugi, mis?

Scheibler Hm... ja... kiiste seda usute.

Filser. No muduki! Mõnikord wastide meid nõnda üle pillide, et kōhe om saad et te hammuste tahas.

[Filser ja Gottmaier naerawad, Scheibler naerab häbelikult kaasa.]

Gottmaier. Ku na aga saas! Ha... ha... ha!

Filser. Ja ku me neid mitte üles ei pees!

Ha... ha... ha...!

[Pöng peatab. Kuuldakse konduktöri hüüd-
wat: Sida - jaam! München! Sida - jaam]

Gottmaier. Pea! Siin pea ma maha mi-
neme!

Filser. Mina ka [Sõusib püsti ja vilistab
aknast välja läbi sõrmede.] Seekse uus
lahti.

v. Scheibler. Sida saab nenda ka. [Avab ukse
süst peolt.] Lätke päale, härra saadik,
ma ulatan teile asjad välja.

Filser [Gottmaierile]. Astu aga välja,
sõber.

[Gottmaier lähel enne välja]

Gottmaier. Hääd tervist ka edale!

Filser. Noh hääd tervist säs kah!

v. Scheibler [kuna Filser välja lähel.]

Hääd tervist! Hääd tervist! Ja, härra
saadik, see eksitus.

Filser [umber pöördes] Hääd küll, hääd küll.

Selle ole ma juba ammu ära unusten.

[Seisab nüüd väljas ja kõnleb wagunisse]

Siaal ülewem om mu kast.

[von Scheibler wõtab waewaga karti wõr-
gust.]

v. Scheibler. Nii, siin ta on.

Filser. Olge terve. Sa olge hää, mu mu-
na ka.

v. Scheibler [normi wõttes]. Kas need on?

Filser. Nee jah.

v. Scheibler [normi etewaatlikult wälja ulata-
des]. Soode tawasti ei ole mõni katki läi-
nud.

Filser. Ah, mõnest ei ole asja. Olge terve
ja Jumalege müüd kah!

v. Scheibler. Sa see eksitus. ennist.

Filser. Tühjä kaa, see om mul iits tapuha.

v. Scheibler. Sins Jumalaga.

Filser [minnes, karjub.]. Grottmajer, woda
miut ka raasike.

[Neerutid laulawad.]

(Esriie.)

